

Ustavni sud Crne Gore, u Prvom vijeću za meritorno odlučivanje o ustavnim žalbama, u sastavu: sudija Snežana Armenko, predsjednica vijeća i sudije Momirka Tešić i Faruk Resulbegović, članovi Vijeća, na osnovu odredaba člana 149 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore, člana 48 tačka 3 i člana 76 stav 1 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, broj 11/15), na sjednici Vijeća, od 16. juna 2025. godine, donio je

O D L U K U

USVAJA SE ustavna žalba.

UKIDA SE presuda Vrhovnog suda Crne Gore, Uvp. br. 528/21, od 7. decembra 2021. godine i predmet vraća tom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

O b r a z l o ž e n j e

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM CRNE GORE

1. DOO „O. S. M.“ T.¹, sa sjedištem u P., koje zastupa punomoćnik M. H., advokat, iz P., podnio je blagovremenu i dozvoljenu ustavnu žalbu protiv presuda Vrhovnog suda Crne Gore², Uvp. br. 528/21, od 7. decembra 2021. godine i Upravnog suda Crne Gore, U. br. 5144/19, od 11. maja 2021. godine, zbog povrede prava iz odredaba člana 17 stav 2, čl. 32 i 145 Ustava Crne Gore, člana 6 stav 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda³, kao i člana 1 Protokola broj 1 uz Konvenciju.

2. U ustavnoj žalbi i njenoj dopuni je, u suštini, navedeno: da su odredbe Zakona o porezu na nepokretnost na kojima je zasnovano rješenje o utvrđivanju poreza na nepokretnosti ovdje podnosioca ustavne žalbe za 2017. godinu, ukinute odlukom Ustavnog suda Crne Gore U-I br 12/15, od 28. februara 2019. godine, pa je podnosilac ustavne žalbe, shodno članu 67 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, podnio zahtjev za izmjenu predmetnog rješenja i povraćaj pretplaćenog iznosa poreza. Međutim postupajući sudovi su zauzeli stav da je takav zahtjev neosnovan, jer je pravosnažnost tog rješenja, nastupila prije stupanja na snagu pomenute Odluke, u smislu odredbe člana 152 Zakona o Ustavnom sudu, te da je tužilac izmirio utvrđenu poresku obavezu. Ovakav stav postupajućih sudova je ustavnopravno neprihvatljiv, budući da sudovi, ne daju jasne razloge u odnosu na sadržinu člana 67 stav 1 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore i njegovu primjenu na činjenice i okolnosti predmetnog slučaja. Naime, konvalidiranjem propisa koji je neustavan i nezakonit, odnosno odluke koja je na takvom propisu zasnovana, sudovi su povrijedili načelo ustavnosti i zakonitosti propisa, a sve na štetu podnosioca ustavne žalbe, jer je podnosilac ustavne žalbe upravo zbog primjene neustavnog propisa bio prinuđen da plati veliki novčani iznos na ime poreza na nepokretnost za 2017. godinu. Takođe, na sjednici Ustavnog suda Crne Gore, održanoj 31. januara 2022. godine, donijeta je Odluka U-II br. 38/21 i 70/21, kojom se ukida i Uredba o bližim kriterijumima

¹ U daljem tekstu: podnosilac ustavne žalbe

² U daljem tekstu: Vrhovni sud

³ U daljem tekstu: Konvencija

i metodologiji za određivanje tržišne vrijednosti ("Sl. list CG" br. 36/11, 66/15 i 39/17), na kojoj je takođe zasnovano sporno rješenje o utvrđivanju poreza, sa obrazloženjem da je ista neustavna ili nezakonita. Na ovaj način, gotovo svi propisi koje je prvostepeni organ primijenio u postupku utvrđivanja poreske obaveze podnosiocu ustavne žalbe oglašeni su neustavnim, što upućuje na jasnu primjenu člana 67 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore. Posebno se ističe da se odredbe člana 152 Zakona o Ustavnom sudu ne regulišu dejstvo odluka Ustavnih sudova na način kako su to obrazložili postupajući sudovi, niti se ista bavi normiranjem odnosa koji su pravosnažno riješeni. Naime, pravosnažno riješeni odnosi zasnovani na ukinutim odredbama određenih propisa normirani su odredbama čl. 66 i 67 Zakona o ustavnom sudu i isti nijesu u koliziji sa odredbama člana 152 istog zakona. Uz ustavnu žalbu podnosilac je dostavio odluke domaćih sudova i sudova u regionu koji idu u prilog navodima koje je isticao u prilog osnovanosti njegovog zahtjeva. Predloženo je da se usvoji ustavna žalba, ukinu osporene presude i predmet vrati na ponovni postupak i odlučivanje.

II ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

3. Podnosilac ustavne žalbe je tužilac iz upravnog spora, koji je prethodio ustavnosudskom. Podnosiocu ustavne žalbe je pravosnažnim rješenjem Sekretarijata za finansije i lokalne javne prihode Opštine T., broj 0810-422-up-22829, od 21. decembra 2017. godine, utvrđena poreska obaveza poreza na nepokretnosti za 2017. godinu, u ukupnom iznosu od 1.165.565,67 eura. Navedno rješenje donijeto je na osnovu Odluke o porezu na nepokretnosti ("Sl. list CG - opštinski propisi", br. 4/12, 34/14, 46/15, 28/16 i 62/16) i odredbi Zakona o porezu na nepokretnosti ("Sl. list RCG", br. 65/01 i 69/03 i "Sl. list CG", br. 75/10 i 9/15).

4. Odlukom Ustavnog suda U-I br. 12/15, od 28. februara 2019. godine ukinute su odredbe čl. 9a i 9b, člana 9d stav 2 alineja 3, član 9e i 9f i člana 10 stav 4 i 5 Zakona o porezu na nepokretnosti ("Sl. list RCG", br. 65/01 i "Sl. list CG" br. 75/10, 9/15 i 44/17) i iste su prestale da važe danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", odnosno dana 3. juna 2019. godine.

5. Nakon odluke Ustavnog suda U-I br. 12/15, od 28. februara 2019. godine ⁴, podnosilac ustavne žalbe obratio se prvostepenom organu sa predlozima⁵ za izmjenu rješenja tog organa broj 0810-422-up-22829, od 21. decembra 2017. godine, s pozivom na odredbu člana 67 Zakona o Ustavnom sudu.

6. Rješenjem Sekretarijata za finansije i lokalne javne prihode opštine T., broj 0810-422-up-22829/4-17 od 9. avgusta 2019. godine, odbijeni su kao neosnovani zahtjevi podnosioca za izmjenu rješenja Sekretarijata za finansije i lokalne javne prihode Opštine T., broj 0810-422-up-22829, od 21. decembra 2017. godine i za povraćaj pretplaćenog iznosa

⁴ Objavljena u "Službenom listu Crne Gore", br. 31/19 od 3. juna 2019. godine

⁵ Ovaj inicijalni akt svi nadležni organi i sudovi označavaju kao zahtjev, iako je odredbom člana 67 stav 2 Zakona o Ustavnom sudu propisano da je u pitanju predlog za izmjenu konačnog ili pravosnažnog pojedinačnog akta

poreza poslije namirenja poreza za 2017., 2018., i 2019., godinu, a rješenjem Glavnog administratora Opštine T., broj 0202-422-up-61/4, od 18. oktobra 2019. godine, ispravljeno rješenjem broj 0202-422-up-61/9, od 20. novembra 2019. godine, odbijena je njegova žalba izjavljena protiv tog rješenja.

7. Presudom Upravnog suda Crne Gore, U. br. 5144/19, od 11. maja 2021. godine, odbijena je tužba podnosioca kojim je tražen poništaj rješenja Glavnog administratora Opštine T., broj 0202-422-up-61/4, od 18. oktobra 2019. godine, ispravljeno rješenjem broj 0202-422-up-61/9, od 20. novembra 2019. godine i utvrđeno da svaka stranka snosi svoje troškove spora.

8. Osporenom presudom Vrhovnog suda Crne Gore, Uvp. br. 528/21, od 7. decembra 2021. godine, odbijen je, kao neosnovan, zahtjev za ispitivanje sudske odluke i utvrđeno da svaka stranka snosi svoje troškove spora.

9. U obrazloženju navedene presude se, u suštini, navodi:

“(…) Iz spisa predmeta se utvrđuje da je tužilac dana 03.07.2019. godine, uz poziv na odredbu člana 67 Zakona o Ustavnom sudu, prvostepenom organu podnio zahtjev za izmjenu rješenja tog organa broj 0810-422-UP-22829 od 21.12.2017. godine, kojim je utvrđen porez na nepokretnosti za 2017. godinu u ukupnom iznosu od 1.165.565,67 eura za građevinsko zemljište koje nije privedeno namjeni ni nakon isteka roka 5 godina od dana usvajanja planskog dokumenta a namijenjeno je za izgradnju privrednih objekata i objekata namijenjenih za dalju prodaju, a koje je upisano u listu nepokretnosti broj 64 KO B.. To rješenje je doneseno na osnovu Odluke o porezu na nepokretnosti („Sl. list CG“- opštinski propisi broj 4/12, 34/14, 46/15, 28/16 i 62/16) i odredbi Zakona o porezu na nepokretnosti („Sl. list RCG 65/01 i 69/03“ i „Sl. list CG br. 78/10 i 9/15). Dalje iz spisa proizilazi da su Odlukom Ustavnog suda U-I br.12/15 („Sl.list CG“ br.3 1/19 od 03. 06. 2019. godine) ukinute odredbe člana 9a i 9b, člana 9d st. 2 alineja 3, čl. 9e i 9f i čl.10 st. 4 i 5 Zakona o porezu na nepokretnosti i iste su prestale da važe dana 03.06.2019. godine - danom objavljivanja u Službenom listu CG. Prvostepeni organ je odbio podneseni zahtjev sa razloga što je rješenje od 21.12.2017. godine, kojim je tužiocu utvrđen porez na nepokretnosti postalo pravosnažno prije objavljivanja Odluke Ustavnog suda pa je shodno odredbama čl.152 st. 2 Ustava CG, koje razloge je i prihvatio tuženi organ i odbio kao neosnovanu žalbu tužioca. I po ocjeni ovoga suda pravilno Upravni sud zaključuje da je rješenje o porezu na nepokretnosti za 2017. godinu postalo pravosnažno 26.01.2018. godine, znači prije objavljivanja Odluke Ustavnog suda - dana 03.06.2019. godine i pravilno nalazi da nema osnova da se izmijeni navedeno poresko rješenje, pravilno cijeneći odredbu čl.152 st. 2 Ustava Crne Gore kojom je propisano da se odluke Ustavnog suda primjenjuju na odnose koji su nastali prije objavljivanja Odluke Ustavnog suda, ako do tog dana nijesu pravosnažno riješene, odnosno da pravno dejstvo ukidanja djeluje samo ubuduće. Sa navedenog, cijeneći da je Upravni sud dao jasne i valjane razloge za svoju odluku koje razloge prihvata i ovaj sud podnijeti zahtjev je odbijen kao neosnovan. Ostali navodi iz podnesenog zahtjeva, koji u stvari predstavljaju ponovljene tužbene navode, kao i žalbene navode tokom drugostepenog postupka, ovaj sud je cijenio ali je našao da su isti bez uticaja na drugačije presuđenje (…).”

III RELEVANTNE USTAVNE I KONVENCIJSKE NORME

Ustav Crne Gore

Član 32

Svako ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom.

Član 152

Kad Ustavni sud utvrdi da zakon nije u saglasnosti sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, odnosno da drugi propis nije saglasan sa Ustavom i zakonom, taj zakon i drugi propis prestaje da važi danom objavljivanja odluke Ustavnog suda.

Zakon ili drugi propis, odnosno pojedine njihove odredbe, za koje je odlukom Ustavnog suda utvrđeno da nijesu saglasne sa Ustavom ili zakonom, ne mogu se primjenjivati na odnose koji su nastali prije objavljivanja odluke Ustavnog suda ako do tog dana nijesu pravosnažno riješeni.

Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda

Član 6 stav 1

Svako tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim po osnovu zakona.

IV MJERODAVNO PRAVO

Zakon o Ustavnom sudu Crne Gore („Službeni list Crne Gore”, br. 11/15)

Član 67

Svako kome je povrijeđeno pravo konačnim ili pravosnažnim pojedinačnim aktom, donijetim na osnovu zakona ili drugog propisa i opšteg akta za koji je odlukom Ustavnog suda utvrđeno da nije bio ili da nije u saglasnosti sa Ustavom, potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ili zakonom, ima pravo da traži od nadležnog organa izmjenu tog pojedinačnog akta, ako ta izmjena ne utiče na prava savjesnih trećih lica.

Predlog za izmjenu konačnog ili pravosnažnog pojedinačnog akta iz stava 1 ovog člana, može se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja odluke u "Službenom listu Crne Gore".

Ustavni sud može odlukom kojom utvrdi da zakon ili drugi propis i opšti akt nije u saglasnosti sa Ustavom, potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ili zakonom, odrediti način naknade štete za sva lica kojima je povrijeđeno pravo konačnim ili pravosnažnim pojedinačnim aktom donijetim na osnovu tog zakona ili drugog propisa, nezavisno od toga da li su podnijeli inicijativu za ocjenu saglasnosti zakona ili drugog propisa i opšteg akta sa Ustavom, potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ili zakonom.

V OCJENA USTAVNOG SUDA

10. Ustavni sud je, polazeći od razloga navedenih u ustavnoj žalbi i sadržine prava koja se štite Ustavom i Konvencijom analizirao osporenu sudsku odluku sa aspekta člana 32 Ustava, kao i člana 6 stav 1 Evropske konvencije. Navodi podnosioca o povredi prava na pravično suđenje, u suštini, svode se na proizvoljnost u postupanju nadležnih organa i sudova, jer nijesu obrazložili zašto odredbe člana 67 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore nijesu primjenjive u konkretnom slučaju.

11. S tim u vezi, Ustavni sud naglašava da je sadržaj ustavnog i konvencijskog prava na pravično suđenje ograničen na jemstva pravičnog suđenja. Ocjenjujući navode ustavne žalbe sa stanovišta tog ustavnog prava, Ustavni sud ispituje eventualno postojanje povreda u postupcima pred sudovima i na osnovu toga ocjenjuje da li je postupak - razmatran kao jedinstvena cjelina - vođen na način koji je podnosiocu osigurao pravično suđenje.

12. U tom smislu obrazloženja sudskih odluka su izuzetno važna, jer je nedostatak relevantnih i dovoljnih razloga za odluku prvi i najvažniji znak koji upućuje na arbitrarno sudsko

odlučivanje. Član 32 Ustava i član 6 stav 1 Konvencije obavezuju sudove da obrazlože svoje odluke. Međutim, ta ustavna i konvencijska obaveza ne smije biti shvaćena tako da sudovi moraju detaljno da odgovore na svaki argument koji stranke iznesu u postupku, odnosno u svojim žalbama ili drugim odgovarajućim podnescima. Pri tome se treba voditi mjerilima dovoljnosti i relevantnosti tih razloga. Koliko će široka biti obaveza suda da u pisanom obrazloženju svoje odluke navede razloge kojima se vodio pri njenom donošenju (mjerilo dovoljnostii) uvijek zavisi od posebnih okolnosti svakog pojedinog slučaja. To je pravilo Evropski sud za ljudska prava u Strazburu⁶ utvrdio u predmetu *Ajdarić protiv Hrvatske*⁷, navodeći:

"34. Takođe, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda koja održava načelo povezano s pravilnim radom pravosuđa (proper administration of justice), u presudama sudova moraju na odgovarajući način (adequately) biti navedeni razlozi na kojima se zasnivaju. Opseg primjene te obaveze davanja razloga može da varira s obzirom na prirodu odluke i mora da se utvrdi u svjetlu okolnosti slučaja (vidjeti predmet *García Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 26., ECHR 1999-I, s daljim upućivanjima)."

13. S druge strane, u praksi ESLJP-a razlozi navedeni u pisanom obrazloženju odluke, po pravilu, smatra se relevantnim, ako jasno upućuju na to da sudovi, u konkretnom slučaju, nijesu proveli procjenu na nerazuman način, da nijesu učinili neku drugu očiglednu grešku u prosuđivanju, pogrešno procijenili postojanje neke važne činjenice ili, pak, propustili da razmotre sve relevantne činjenice, odnosno, propustili da uzmu u obzir sve činjenične i pravne elemente, koji su objektivno mjerodavni za donošenje odluke, da nijesu odbili da provedu dokaze koji bi mogli da dovedu do drugačije odluke i, pri tome, nijesu zanemarili dokaze koje su sudu prezentovale stranke u postupku i sl. Ukratko, razlozi navedeni u pisanom obrazloženju odluke moraju da obuhvataju sve važne aspekte razmatranog slučaja koji su mogli uticati na konačnu odluku suda (mjerilo relevantnosti). Zaključno, stav je Ustavnog suda da, sve dok, u sudskoj odluci koja se osporava ustavnom žalbom nijesu navedeni dovoljni i relevantni razlozi kojima se sud vodio u donošenju svoje odluke, a koji mogu dovesti do uvjerenja da je taj sud stvarno ispitao slučaj i odgovorio na sve bitne navode stranaka, ne može se smatrati da ta odluka zadovoljava opšte zahtjeve koji proizlaze iz Ustavom zajemčenog prava na pravično suđenje.

14. Sažimajući prethodno navedeno, Ustavni sud ističe da sudski postupci moraju biti u skladu s načelom vladavine prava, koje se može poistovjetiti i s dobrim radom pravosuđa, pa bi prava zajemčena, u tom smislu, Ustavom i međunarodnim pravnim aktima, koji obavezuju Crnu Goru bila iluzorna i teorijska, umjesto stvarna i djelotvorna, kada ne bi postojala obaveza sudova da obrazlažu svoje odluke. U protivnom, riječ je o arbitrarnoj odluci, koja dovodi u pitanje načela dobrog rada pravosuđa i pravičnost suđenja, zajemčenog odredbom člana 32 Ustava.

15. Primjenjujući prethodno navedena načela na okolnosti konkretnog slučaja, Ustavni sud, uvodno, ističe da obrazloženja osporenih odluka o odbijanju tužbe, odnosno o odbijanju zahtjeva za ispitivanje sudske odluke, nijesu zadovoljila, *supra*, standarde ESLJP, koji se

⁶ U daljem tekstu: ESLJP

⁷ Presuda od 13. decembra 2011. godine, predstavka br. 20883/09, stav 34

odnose na obrazloženu sudsku odluku. Obrazložena sudska odluka, kao segment prava na pravično suđenje, u konkretnom slučaju, trebala je, nakon odgovora na prethodna, *infra*, pitanja, da, suštinski, da odgovor o razlozima primjenjivosti, odnosno neprimjenjivosti, citiranih odredaba člana 67 Zakona Ustavnom sudu. Ovo stoga što se, u konkretnom slučaju, postupak, koji je prethodio ustavnosudskom, vodio povodom predloga podnosioca za izmjenu konačnog ili pravosnažnog akta, odnosno, rješenja o utvrđivanju poreske obaveze, koji institut je, upravo, normiran citiranim odredbama člana 67 Zakona o Ustavnom sudu.

16 . Dakle, poslije odgovora na sljedeća pitanja, sudovi su bili u obavezi da, suštinski, daju odgovor o razlozima primjenjivosti, odnosno, neprimjenjivosti citiranih odredaba člana 67 Zakona o Ustavnom sudu. Ta pitanja, u konkretnom slučaju, glase:

- da li je rješenjem Sekretarijata za finansije i lokalne javne prihode Opštine T., broj 0810-422-up-22829, od 21. decembra 2017. godine, utvrđena poreska obaveza poreza na nepokretnosti za 2017. godinu, u ukupnom iznosu od 1.165.565,67 eura, konačan ili pravosnažan pojedinačni akt;

- da li je utvrđeno da je takav konačan ili pravosnažan akt donijet, upravo, na osnovu odredbi Zakona o porezu na nepokretnosti ("Sl. list RCG", br. 65/01 i "Sl. list CG" br. 75/10, 9/15 i 44/17), za koje je odlukom Ustavnog suda U-I br. 12/15, od 28. februara 2019. godine ⁸, utvrđeno da nije u saglasnosti sa Ustavom,

- da li tražena izmjena takvog pojedinačnog akta utiče na savjesnost trećih lica;

- da li je predlog za izmjenu takvog akta podnijet u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja odluke u "Službenom listu Crne Gore", te, u konačnom, i

- da li je podnosiocu povrijeđeno pravo na osnovu takvog akta.

17. Stim u vezi, Ustavni sud primjećuje da je Vrhovni sud, odbijajući zahtjev za preispitivanje odluke Upravnog suda, potvrdio stav, kako tog suda, tako i nižestepenog organa - Glavnog administratora Opštine T., da su neosnovani zahtjevi za izmjenu poreskog rješenja Sekretarijata za finansije i lokalne javne prihode Opštine T.. Svoje razloge Vrhovni sud, u bitnom, bazira na odredbi člana 152 stav 2 Ustava Crne Gore i činjenici da je rješenje od 21. decembra 2017. godine, kojim je tužiocu utvrđen porez na nepokretnosti postalo pravosnažno prije objavljivanja Odluke Ustavnog suda. Naime, sporno rješenje o porezu na nepokretnosti podnosioca za 2017. godinu postalo je pravosnažno dana 26. januara 2018. godine, prije objavljivanja Odluke Ustavnog suda - dana 3. juna 2019. godine, zbog čega nema osnova da se izmijeni navedeno poresko rješenje, shodno odredbi člana 152 stav 2 Ustava Crne Gore, kojom je propisano da se odluke Ustavnog suda primjenjuju na odnose koji su nastali prije objavljivanja Odluke Ustavnog suda, ako do tog dana nijesu pravosnažno riješene, odnosno da pravno dejstvo ukidanja djeluje samo ubuduće.

18. Međutim, iz obrazloženja osporenih odluka ne proizilaze suštinski odgovori na pitanje primjenjivosti, odnosno neprimjenjivosti, citiranih odredaba člana 67 Zakona Ustavnom sudu, iako je navedeni odgovor ključan, imajući u vidu prirodu konkretnog instituta - predloga za izmjenu konačnog ili pravosnažnog akta, u konkretnom slučaju rješenja o utvrđivanju

⁸ Objavljena u "Službenom listu Crne Gore", br. 31/19, od 3. juna 2019. godine

poreske obaveze na nepokretnost, a što je podnosilac isticao tokom cjelokupnog upravnog postupka.

19. Ustavni sud primjećuje da se upravni organi, kao ni postupajući sudovi suštinski nijesu bavili pitanjem primjene odredaba člana 67 Zakona o Ustavnom sudu, već isključivo navode da pravno dejstvo ukidanja po odluci Ustavnog suda djeluje samo ubuduće, te da zbog toga nema osnova da se izmijeni poresko rješenje od 21. decembra 2017. godine, pozivajući se na odredbu člana 152 stav 2 Ustava Crne Gore.

20. Ustavni sud ponavlja da obaveza suda da obrazloži svoju odluku ne znači da je isti dužan da detaljne odgovore na sva postavljena pitanja i argumente stranaka. Mjere u kojoj ova obaveza postoji zavisi od prirode odluke i okolnosti svakog pojedinačnog slučaja.⁹ Međutim, zahtjevi iz člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Konvencije, koji se odnose na obrazloženje sudske odluke, moraju da obuhvataju sve važne aspekte razmatranog slučaja koji su mogli uticati na konačnu odluku suda (mjerilo relevantnosti)¹⁰, što, u konkretnom, nije slučaj, budući da je u obrazloženjima osporenih odluka evidentan nedostatak relevantnih i odlučujućih razloga za iznijeti zaključak, što ukazuje na povredu prava na obrazloženu sudsku odluku.

21. U tom smislu, Ustavni sud ukazuje da je citiranim odredbama člana 67 stav 1 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore propisano da svako kome je povrijeđeno pravo konačnim ili pravosnažnim pojedinačnim aktom, donijetim na osnovu zakona ili drugog propisa i opšteg akta za koji je odlukom Ustavnog suda utvrđeno da nije bio ili da nije u saglasnosti sa Ustavom, potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ili zakonom, ima pravo da traži od nadležnog organa izmjenu tog pojedinačnog akta, ako ta izmjena ne utiče na prava savjesnih trećih lica, dok je stavom 2 istog člana Zakona propisano da se predlog za izmjenu konačnog ili pravosnažnog pojedinačnog akta iz stava 1 istog člana, može podnijeti u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja odluke u "Službenom listu Crne Gore". S tim u vezi, Ustavni sud ukazuje na intenciju zakonodavca da se posljedice konačnih ili pravosnažnih akata, donijetih na osnovu zakona ili drugog propisa i opšteg akta za koji je odlukom Ustavnog suda utvrđeno da nije bio ili da nije u saglasnosti sa Ustavom, potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ili zakonom, normiraju odredbama čl. 66 i 67 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore. Dakle, upravo za situaciju, kada je u pitanju konačni ili pravosnažni pojedinačni akt, donijet na osnovu zakona ili drugog propisa i opšteg akta za koji je odlukom Ustavnog suda utvrđeno da nije bio ili da nije u saglasnosti sa Ustavom, potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima ili zakonom i kada isti proizvodi pravne posljedice, u smislu povrede određenih prava, zakonodovac je normirao citiranu odredbu člana 67 stav 1 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore. Nadalje, ostvarenje prava na izmjenu takvog akta uslovljeno je savjesnošću trećih lica, kao i rokom, u smislu podnošenja predloga u roku od šest mjeseci, od dana objavljivanja odluke u "Službenom listu Crne Gore".

⁹ vidjeti presude *Kuznetsov i drugi protiv Rusije*, od 11. januara 2007. godine, broj predstavke 184/02 i *Ruiz Torija protiv Španije*, od 9. decembra 1994. godine, broj predstavke 18390/91.

¹⁰ Vidjeti tačku 11 ove Odluke

22. Imajući u vidu citirana normativna određenja, Ustavni sud ocjenjuje da osporene presude Upravnog suda i Vrhovnog suda, u nedostatku analize relevantnog pravnog aspekta predmetnog spora, na koji je podnosilac ukazao u ustavnoj žalbi, a koji je u kontinuitetu isticao u postupku koji je prethodio ustavnosudskom, ne sadrže ustavnopravno prihvatljiva obrazloženja koja zadovoljavaju zahtjeve iz odredbe člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Konvencije, što vodi proizvoljnosti, nespojivoj s ciljem i suštinom navedenog prava. Zbog nedostatka ustavnopravno prihvatljivih obrazloženja, u vezi primjene odredaba člana 67 Zakona o Ustavnom sudu, presude postupajućih sudova su, samim tim, i očigledno proizvoljne, što, u okolnostima konkretne pravne stvari, ima za posljedicu povredu prava na pravično suđenje, zajemčenog odredbama člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Konvencije.

23. Stoga, Ustavni sud zaključuje da je, u konkretnom slučaju, podnosiocu ustavne žalbe povrijeđeno pravo na obrazloženu sudska odluku, aspect prava na pravično suđenje, iz člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Konvencije.

24. Ustavni sud podsjeća da u ponovnom postupku, da bi ispunio zahtjeve člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Konvencije, koji se odnose na obrazloženje sudske odluke, Vrhovni sud treba da sprovede postupak na način na koji je ukazano i koji predstavlja standarde koje je uspostavio ESLJP prilikom analiziranja povrede člana 6 stav 1 Konvencije u ovakvim slučajevima, a koje slijedi i Ustavni sud. Navedeno ne podrazumijeva da sud, u ponovnom postupku, obavezno odluči drugačije. Naprotiv, obaveza suda jeste da, u ponovnom postupku, donese presudu kojom će poštovati ovo Ustavom i Konvencijom zagarantovano pravo, za koje je Ustavni sud ocijenio da je osporenim presudama povrijeđeno.

25. Identičan pravni stav, Ustavni sud je zauzeo u svojoj odluci U-III br. 1640/19, od 17. jula 2024. godine.

Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

U-III br. 95/22
16. jun 2025. godine
P o d g o r i c a

PREDSJEDNICA,
Snežana Armenko,s.r.